

of student. Dissertation Abstracts International Section A: Humanities & social Sciences, 59, 1524- 1530

18. Gross, M.(2001). Ability grouping, self – esteem, and the gifted: A study of optical illusions and optimal environments. National Research Symposium on Talent Development, AZ, us: Great potential press, Inc, 59 -88.

19. Hwany,L (1990). Self – esteem in gifted and Mild Mentally Handicapped children. Psychology in the school, 27, 263- 26

20. Lewis, c (1997). Gifted Asian – American adolescent females. Dissertation Abstract International: Section B: The sciences & Engineering, 58, 1566- 1569

اثربخشی آموزش گروهی تاب آوری بر بهزیستی روانشناختی مادران دارای فرزند اتیسم در شهر اصفهان

خدیدجه کدخدایی^۱

چکیده

¹ . دانشجوی کارشناسی ارشد

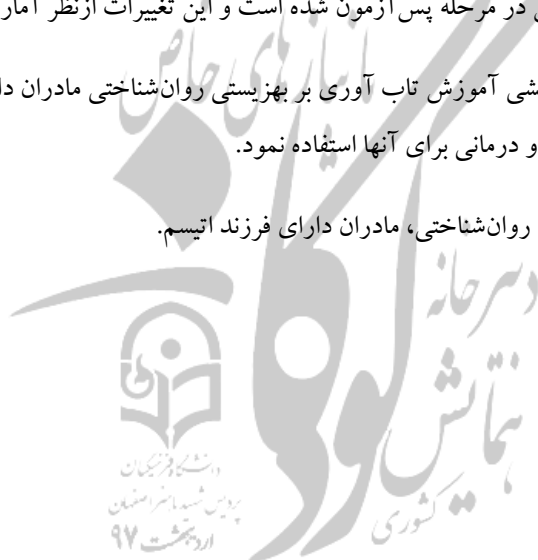
هدف: هدف از پژوهش حاضر تعیین اثربخشی آموزش تاب‌آوری بر بهزیستی روان‌شناختی مادران دارای فرزند اتیسم بود.

روش‌شناسی: طرح پژوهش از نوع نیمه آزمایشی به صورت پیش‌آزمون- پس‌آزمون با گروه کنترل بود. جامعه آماری پژوهش، شامل کلیه مادران دارای فرزند اتیسم بود که برای دریافت خدمات آموزشی و توانبخشی به مراکز توانبخشی در شهر اصفهان مراجعه کرده بودند. برای انتخاب نمونه ابتدا از بین مراکز توانبخشی کودکان اتیسم در سطح شهر اصفهان، مرکز اتیسم فاطمه زهرا به صورت هدفمند و سپس از بین مراجعان این مرکز، تعداد 30 مادر به صورت دردسترس و براساس معیارهای ورود و خروج از پژوهش انتخاب و در دو گروه آزمایش و کنترل جایگزین شدند. ابزارهای مورد استفاده در پژوهش عبارت بودند از: مصاحبه بالینی و مقیاس بهزیستی روان‌شناختی (ریف، 1989). شرکت‌کنندگان در گروه آزمایش طی 12 جلسه 2 ساعته، تحت آموزش‌های گروهی تاب‌آوری بر اساس برنامه هندرسون و میلستین، کروتز و انستیتوی پژوهش (1997) قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج تحلیل کواریانس چند متغیره نشان داد که آموزش گروهی تاب‌آوری موجب افزایش بهزیستی روان‌شناختی و مولفه‌های آن (استقلال، تسلط بر محیط، رشد شخصی، ارتباط مثبت با دیگران، هدفمندی در زندگی و پذیرش خود) در مادران دارای فرزند اتیسم در گروه آزمایش در مرحله پس‌آزمون شده است و این تغییرات از نظر آماری معنادار هستند ($P < 0/01$).

نتیجه‌گیری: با توجه به تایید اثربخشی آموزش تاب‌آوری بر بهزیستی روان‌شناختی مادران دارای فرزند اتیسم، می‌توان از این روش به عنوان یک روش مداخله‌ای و درمانی برای آنها استفاده نمود.

کلیدواژه‌ها: تاب‌آوری، بهزیستی روان‌شناختی، مادران دارای فرزند اتیسم.

مقدمه

اختلال‌های طیف اتیسم یا اختلال‌های رشدی فراگیر¹ با آسیب شدید و فراگیر در زمینه‌های گوناگون رشدی مانند اختلال در مهارت‌های تعامل اجتماعی متقابل و مهارت‌های ارتباطی و یا وجود رفتار و علائق و فعالیت‌های کلیشه‌ای مشخص می‌شود و

¹ . Pervasive developmental disorders